

KOTISEUTUYHDISTYKSEN MUSEOTOIMINTA
KULTTUURISTRATEGIAN RIIHI
26.9.2019 GILLOBACKA, PETRA VAIRIMAA

TERVEISET KIRKKONUMMELLE MUSEOLOGIAN PROFESSORI JANNE VILKUNALTA (25.9.2019)

- Nykyaikaisen yhteisökeskeisesti toimivan museon tehtävät:
 - Auttaa meitä löytämään vastaus kysymykseen kuka olen, keitä olemme
 - Olla suunnistusjärjestelmä, koska kun ymmärrämme mistä olemme tulossa ja missä olemme, pystymme ehkä myös suunnittelemaan minne menemme
 - Kun ymmärrämme olevamme osa sukupolvien jatkumoa, ymmärrämme että elämä on eletävä juuri nyt
- Museot aktivoivat ja yllyttävät meitä ottamaan vastuun elämästämme, lähimmäisistämme ja ympäristöstämme
- ”Suomi on yksi suuri museo, jossa jokainen rakennus, jokainen pelto ja joki ja rautatie sisältää vihjeitä kyseisen maan menneisyydestä kunhan katsojalla on tarvittava tieto siitä, mitä hän katsoo. Siellä täällä suuressa museossa on laitoksia, joita kutsumme museoiksi. Niiden päätehtävä on auttaa ihmistä ymmärtämään suurta museota. Ne saavat oikeutuksensa siitä, että ne katsovat ulospäin, eivät sisäänpäin.” Kenneth Hudsonin ympäristökasvatuksellinen idea.

YHDISTYKSEN MUSEOT

- Gammel-Tina (1913-1944)
- Alisgården Lapinkylässä (1956 ->)
- Gesterbyn navetan ylinen ja museoalue kuntakeskuksessa (1960-luvulta →)
- Gillobackan kotiseututalossa Sarfvikin entisen museon kokoelmia, museo toimi 1985-2009

Kuva: Alisgårdenin kahvimyllyjä. Petra Vairimaa

GAMMEL-TINA 1913-1944

- Kotiseutuyhdistyksen ulkomuseo, joka sijaitsi Masalan keskustassa
- Tinan tilan pihapiiri museoitiin paikoilleen
- Esineistöä kerättiin eri puolilta Kirkkonummea

Gammel-Tinan museoalue.
Kuva Kirkkonummen kulttuuritoimi

GAMMEL-TINA

1944 - 1956

- Porkkalan vuokrakauden alkaessa vuonna 1944 museon esineistö evakuoitiin Herttoniemen kartanoon
- Vuokrakauden jälkeen vuonna 1956 museoalueella oli jäljellä mamsellimyly ja museovahdin tupa, nk. “Tinan tupa”

Ett hörn av stugan i sockenmuseet. Sängen har sparlakan för sin nedre avdelning. Mot gaveln står ett skåp. Gabriel Nikander 1914. CC BY 4.0. SLS

GESTERBYN NAVETAN YLINEN

- Varastomainen museotila
Kirkkonummen keskustan lähellä
- Esittelee paikallista maatalouselämää
ennen koneiden aikaa
- Esillä myös paikallista palokalustoa,
kalastusvälineitä, maito- ja
kotitalouteen liittyvää esineistöä

n. 100 kävijää vuodessa.

Gesterbyn navetan ylinen. Kuva: Petra Vairimaa

GESTERBYN MUSEOALUE

- Luotiin vuokrakauden jälkeen kunnan ja kotiseutuyhdistyksen yhteistyöllä
- Monta kulttuurihistoriallista kerrosta nähtävillä kartanosta nykypäivään
- 1980-luvulla vielä aktiivista käyttöä
- Alueen potentiaali yhteisölle

Museoalueesta
yhteisöllistä hyötyä?
YHTEISÖKESKEISYYS

Gesterbyn museoalue. Kuva: Petra Vairimaa

ALISGÅRDEN 1956

- 1948 Kirkkonummen martat ja kotiseutuyhdistys ostivat tontin Lapinkylästä
- 1954 yhdistys hankki ja siirsi kunnan tukemana Evitskogin kylästä, Alisin tilalta vuonna 1827 rakennetun parituvan ja luhtiaitan
- Esineistö siirrettiin vuosina 1954-1955 Herttoniemen kartanosta Lapinkylään
- Avajaiset pidettiin vuonna 1956
- 1979 rakennus sai sähkölämmityksen

Kuva "Ingivning 30.7.1956." Hilding Frostells arvingar. Arkivalia

ALISGÅRDEN 2019

- Tuvassa on Gammel-Tinan esineistöä. Gammel-Tinan ajatuksena (1913) oli esitellä miten tilallinen eli “vanhoina aikoina” = 1800-luvulla
- Porstuakamarin näyttely uudistettiin vuonna 2009. Esittää 1900-luvun alun tyyppillistä Kamaria
- Salissa on esillä Sarfvikin kartanon interiööriä sekä muuta esineistöä. Tinan Tuvan valmistuttua saliin rakennetaan uusi näyttely
- Oppaat paikalla kesäsunnuntaisin ja Kirkkonummipäivien aikaan
- Ovet avataan myös erikseen sovittuina aikoina

n. 100 kävijää vuodessa.

Alis tupa. Kuva P. Vairimaa

TINAN TUPA 2020

- Tinan tupa on vastikään siirretty ja jälleenrakennettu talkoovoimin Alisgårdenin museon pihapiiriin
- Tinan tupa valmistuessaan tulee mahdollistamaan ympärivuotisen toiminnan
- Museossa tulee olemaan:
 - pysyvä näyttely, joka kertoo Gammel-Tinasta ja yhdistyksen historiasta
 - Pysyvä näyttely, joka kertoo Lapinkylän nikkarikylän tarinaa. Paikallisen kulttuuriperinnön tallennus ja aineiston arkistointi yhdistyksen paikallisarkistoon Arkivaliaan on tärkeä osa projektia.
 - Erilaisia tapahtumia, aikamatkoja, lukupiirejä, neulontakahvila, perinneiltoja, koulutuksia – myös vapaaehtoistoiminnasta kumpuavia tapahtumia

Tärkeä ajatus on osallistaa paikallinen kyläyhteisö ja saada toiminnasta kylälle ja kunnalle sekä yhteisöllisyyttä korostava että paikallista toimintaa piristävä ja edistävä kokonaisuus.

Tinan Tupa 2019. Kuva P. Vairimaa

KOKOELMISTA LYHYESTI

- KOPO eli KOkoelmaPOLitiikka
 - Kotiseutuyhdistys kertoo kokoelmien kautta Kirkkonummen tarinaa – paikallisuus keskiössä!
 - Yhdistyksellä on sadan vuoden aikana kertynyt laaja kokoelma = tilanahtaus ja kunnossapito haasteita!
 - Kokoelmapolitiikka kertoo miten yhdistys toimii esineiden kanssa – eettisyys ja arvot!
 - GDPR saapui yhdistystoimintaan – huomioitu toiminnassa!
 - Tiedot koposta sekä esineiden vastaanottamisesta ovat tulossa verkkosivuillemme

KEHITETÄÄN....

- Gesterbyhyn ja Alisgårdeniin näyttelytekstejä sekä vuosittain vaihtuvia näyttelyitä eri teemoittain
- e-museon verkkojulkaisua kehitetään ja täydennetään
- Museopedagogisia sisältöjä erilaisille kävijäryhmille
- Tapahtumia
- Workshopit. Opitaan perinnerakentamista ja perinnekäsitöitä ammattilaisten kanssa!
- Museoystäviä? <https://www.museoliitto.fi/museonystava>

KIITOS! TACK!

